

FAKTA- ARK

TRONKA

TRONKA, KALVSKINNET

Som en av landets største eiendomsaktører og eiendomsbesittere har Statsbygg et stort ansvar for å sikre og bevare de nasjonale verdiene som våre verneverdige eiendommer og kulturminner representerer.

I 2009 markeres Kulturminneåret med arrangementer over hele landet. Dagliglivets kulturminner er temaet. Mange mennesker har sitt daglige virke i verneverdige bygninger som Statsbygg forvalter.

Velkommen til Statsbyggs eiendommer i Kulturminneåret!

FAKTA

Byggeår: 1836 - 42
Arkitekt: antagelig O. P. R. Høegh
Adresse: Erling Skakkes gate 66, Trondheim
Bruk: kontorlokaler for Statsbygg, region Midt-Norge

Eies og forvaltes av Statsbygg.

Tronka er ikke åpent for publikum, men det kan gjøres avtale om besøk.

HISTORIKK

Tronka ble fredet allerede i 1927, og hører med til de første fredningene i landet. Eiendommen ligger idyllisk til på Kalvskinnet i Midtbyen i Trondheim. Bygningen ble ført opp i perioden 1836 - 42 som "Pleiestiftelsen for sindsvage mennesker". Den ble drevet som institusjon for sinnslidende fram til Trondheim kommune overtok bygningen i 1919. Den ble da ombygd til 12 boenheter.

DAGENS BRUK

Da Statsbygg overtok eiendommen i 1995 begynte man med å sette den i stand. I 2005 ble bygningen tatt i bruk som kontorlokaler for Statsbygg region Midt-Norge etter et omfattende istandsettingsprosjekt. I dag framstår bygningen som et godt eksempel på hvordan man kan balansere bruk og vern.

ARKITEKTUR

Tronka er oppført som en frittliggende, monumental trebygning i klassisk stil, i tråd med periodens arkitektoniske forbilder. De panelte fasadene er preget av tyngde og symmetri og har et rolig preg. Bygningshistorien er lite kjent, men arkitekten skal være den samme som for Kriminalasylet og Det militære sykehus, arkitekt O. P. R. Høegh. Han skal ha tegnet bygningen

i samarbeid med G. A. Lammers. Bygningen består av en tverrstilt midtfløy og to sidefløyer. Bygningen hadde opprinnelige påbygde latriner og badehus mot nord. Bortsett fra at disse er fjernet, er bygningen lite endret i eksteriøret.

VISSTE DU..?

...Trondheim byleksikon forteller at navnet Tronka er avledet av det franske ordet tronc, betyr kiste; altså dårekiste.

...For å integrere tekniske føringer i en fredet bygning må man tenke utradisjonelt. Sjakter, piper, korridorer og andre hulrom er tatt i bruk som føringsveier for luft, vann og elektriske ledninger.

...Bygningen hadde opprinnelig to like rettløpstrapper på hver side av midt-

korridoren. Disse var svært steile og den ene ble fjernet etter avtale med Riksantikvaren for å gi plass til en ny trapp som tilfredsstillende dagens krav til trapper. Den andre er bevart.

FREDET BYGNING

Tronka ble fredet allerede i 1927, og hører med til de første fredningene i landet. Disse første fredningene inneholder svært få opplysninger om bygningene, om formål med fredningen eller hvilke deler av bygningene som omfattes av vedtaket. De må derfor tolkes i ettertid og det er normalt å anta at fredningen omfatter både eksteriør og interiør. Dette er tilfelle for Tronka og man har derfor lagt stor vekt på å ta vare på mest mulig av de eksisterende interiørene.

Statsbygg har i oppdrag å utarbeide landsverneplan for eiendommer som sorterer under Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD). Det-

te skjer i forbindelse med prosjektet "Statens kulturhistoriske eiendommer" som skal koordinere registrering av alle statens eiendommer med hensyn til verneverdi. Tronka er en av eiendommene som vil inngå i landsverneplanen for FAD.

Statsbygg har som mål å være en ledende aktør på forvaltning og utvikling av kulturhistoriske eiendommer for levende bruk.

KONTAKTINFO

Spørsmål om eiendommen kan rettes til eiendomsforvalter Silje Wormnes Skulstad, tlf. 73 99 38 00.

Statsbygg markerer Kulturminneåret med arrangementer på eiendommer over hele landet - du finner program på våre nettsider:

www.statsbygg.no

UTGIVER

Statsbygg
Februar 2009
Opplag: 100
Foto: Jaro Hollan og Thor Nielsen